

Miklavžev večer je. Je kar mraz. Pa še ni zima. Je jesen. Vse do 21. 12. Na jesenskem zvezdnem nebu pa ležita dve zanimivi zvezdi, ki ju vidimo s prostimi očmi. Predlagam, da se toplo oblečete, dobro obujete in se s kapo na glavi odpravite za dobre pol ure v odmaknjen kraj pod jasno nočno nebo in ju poskušate izslediti in opazovati. Navodila, kako, so tukaj.

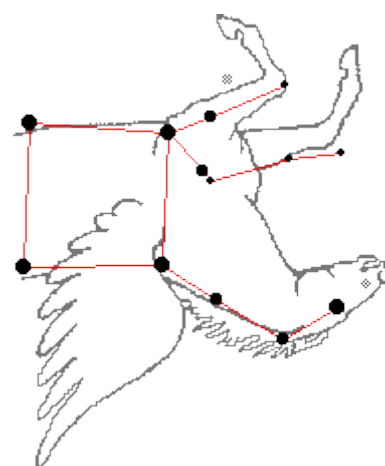
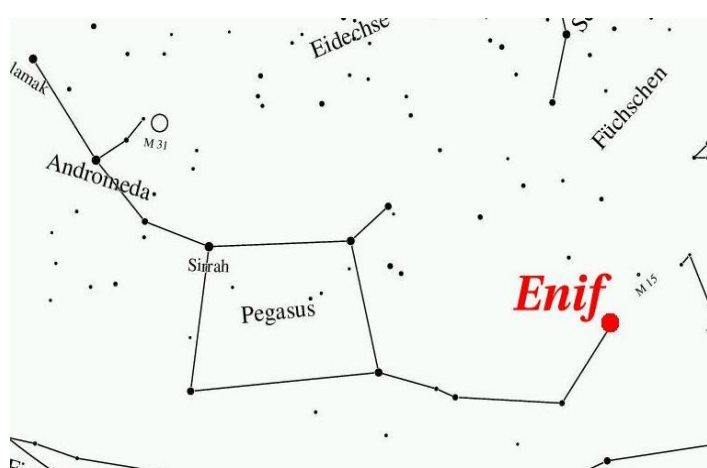
NOS in USTA na nebu.

No, nos ni človeški, ampak je nos konja, vendar ne navadnega, ampak nos belega krilatca, nebesnega konja Pegaza.

Sredi jeseni zvečer se ozvezdje Pegaz povzpne visoko na južni del neba. To ozvezdje upodablja tistega konja, ki ga je po starogrški pripovedi prvi ukrotil in zajahal veliki grški mitološki junak Perzej. Z njim je letal po zraku in z njegovo pomočjo opravil številna junaštva.

Nekoč je Pegaz na neki gori v Grčiji močno poskakoval. Zaradi udarca njegovih kopit se je udrla zemlja, iz udrtine pa je pritekla voda. Pravijo, da je tako nastal slavn konjski izvir. Voda iz tega izvira je imela čarobno moč. Kdor jo je pil, je začel je pesniti.

Ozvezdje Pegaz je sestavljeno iz štirih svetlih zvezd, ki oblikujejo na nebu velik »kvadrat« oziroma »trapez«, imenovan tudi *Miza*. Od kvadrata štrlita dva različno dolga zvezdna kraka. Na koncu daljšega, spodnjega kraka čepi drobna zvezda Epsilon (ϵ) Pegaza – *Enif*, kar v prevodu iz arabščine pomeni *Nos* (konja).



Takole v ozvezdju Pegaz izsledimo zvezdo Enif – Nos na jesenskem večernem zvezdnem nebu. To zvezdo lahko opazujemo zvečer od konca poletja vse do sredine zime; desno - lega zvezde Enif v nosu konja.

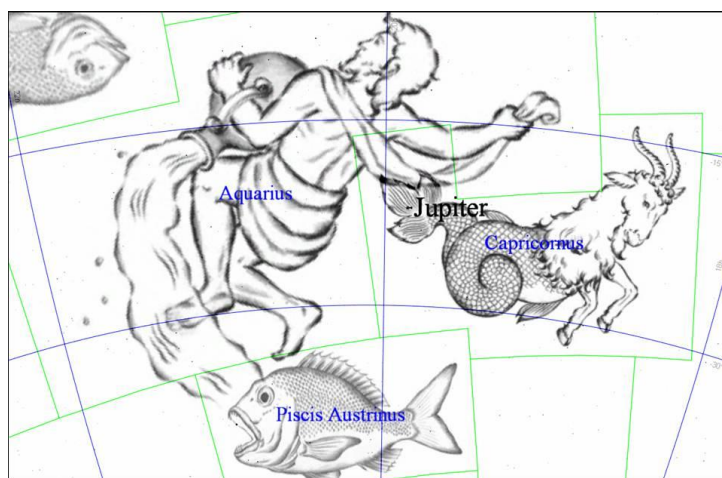
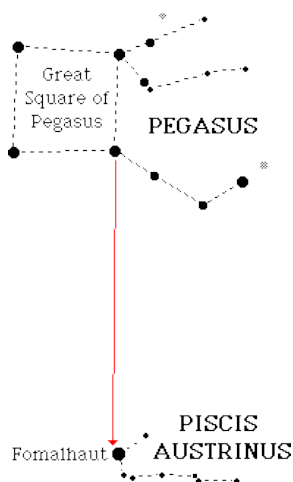
Čeprav je Nos razmeroma šibka zvezda, jo brez težave izsledimo v jasnih jesenskih nočeh brez mesečine. Že samo to, da jo izsledimo, lahko vzamemo za majhen opazovalni podvig, saj smo preskusili svoj vid.

Ω

Tudi usta niso človeška, ampak ribja. Daleč pod ozvezdjem Pegaz, le malo nad obzorjem, je okrog zelo svetle zvezde zbranih nekaj šibkih zvezd. Tam leži ozvezdje Južna riba.

Glavna zvezda tega ozvezdja je svetli *Fomalhaut*, kar v arabščini pomeni *Usta (ribe)*. Če pogledamo sliko v kakšnem starem zvezdnem atlasu, svetla zvezda Fomalhaut res leži v ustih Južne ribe. Riba na stežaj odpira usta, da bi zajela čim več vode iz deročega vodnega toka, ki ga v neizmernih količinah nenehno zliva Vodnar iz svojega večno polnega vrča vode.

V jesenskih večerih je svetla zvezda Fomalhaut le za kratek čas vidna nizko na južni strani neba. Pozornost vzbujajo zato, ker je tam edina svetla zvezda. Čeprav se večkrat izgublja v nižinskem smogu, je v naših krajih zelo lepo vidna zvezda. Je zares vsega občudovanja vredna jesenska večerna zvezda.



Takole po ozvezdju Pegaz najdemo zvezdo Fomalhaut – Usta nizko na jesenskem zvezdnem nebu. Opazujemo jo zvečer od septembra do decembra; desno – Vodnar zliva v usta ribe vodo iz svojega vedno polnega vrča.

Slike so s pleta.